

Véleményezők	A társadalmi egyeztetés formájának megnevezése	Véleményezési határidő	Vélemény beérkezése	A beérkezett vélemények tartalma
Magyar Mérnöki Kamara Környezetvédelmi Tagozat	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.07.30.	<p>MAGYAR MÉRNÖKI KAMARA KÖRNYEZETVÉDELMI TAGOZATA 1118 Budapest Budaörsi u 125/A Energiaügyi Minisztérium Budapest Tisztelt Minisztérium!</p> <p>A Kormány honlapján 2024. július 6-án egyeztetésre bocsátott, az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről szóló 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet módosításáról szóló EM rendelet tervezetével (a továbbiakban: Tervezet) kapcsolatban az MMK Környezetvédelmi Tagozata az alábbi észrevételeket teszi.</p> <ol style="list-style-type: none"> A Tervezet a Tagozat szakmai álláspontja szerint nem egyeztethető össze az Alaptörvény P cikk (1) bekezdésében foglalt állami kötelezettség teljesítésével, valamint az I. cikk bekezdésében foglaltakkal (visszalépés tilalma). A Tervezet 1. § (1) bekezdésében bevezetett miniszteri hozzájárulás gyakorlása komoly kockázatot jelent a Duna élővilág természetese állapotára, a Duna vizének „az energiapolitikáért felelős miniszteri hozzájárulásával” megengedett „felmelegítése” a vízi ökoszisztémák irreverzibilis degradálódásával, károsodásával járhat, invazív, idegenhonos fajok a hazai természetes élővilág kiszorítását, elpusztítását okozhatják. A Tervezetben biztosított miniszteri jogkör gyakorlása hazánk nemzetközi kötelezettségvállalásainak a teljesítést is súlyosan veszélyeztetheti. A különböző nemzetközi természetvédelmi egyezmények mellett a Duna teljes magyarországi szakasza az Európai Unió Natura 2000 területi védelme alatt áll, a Tervezet szerinti miniszteri hozzájárulás szerinti környezethasználat közvetlenül és prognosztizálhatóan negatívan érinti a különleges természetmegőrzési terület státuszú, Tolnai Duna (HUDD20023) megnevezésű Natura 2000 területet és annak élővilágát. A Tervezet alapjaiban ellentétes a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) elővigyázatossági, illetve megelőzési alapelvvel (6. §). Ennek kapcsán felhívjuk a figyelmet arra is, hogy mindkét alapelv az EUMSZ-ben foglalt alapelv, így azok sérelme az EU alapvető szabályainak a megsértéséhez vezethet [lásd: EUMSZ 191. cikk (2) bekezdés]. A Tervezet szakmai megalapozása, indokolása teljesen elégtelen. Ennek kapcsán – figyelemmel az 1. pontban írt észrevételeinkre – a 9/2024. (IV. 30.) AB határozat indokolásában hivatkozunk: „A 13/2018. (IX. 4.) AB határozat megállapításai szerint a jogalkotónak kell igazolnia, hogy a szabályozás nem jelent visszalépést és ezáltal nem okoz adott esetben akár visszafordíthatatlan károkozást”, továbbá „amennyiben egy szabályozás esetében nem igazolható kétséget kizáróan, hogy nem valósít meg visszalépést, akkor az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfelelően kell vizsgálni a visszalépés alkotmányosságát” (Indokolás [20]–[21]).” Jelen észrevételünkhöz erősen ajánlunk a T. Minisztérium figyelmébe néhány fontos mellékelt gondolatot a visszalépés tilalmával kapcsolatban. Ezek a szempontok és feltételek teljesen hiányoznak a Tervezet indokolásából, tehát a szakmai alátámasztás hiányzik. Hatásköri szempontból is komolyan aggályosnak tartjuk a Tervezetet. környezetvédelmi határérték megállapítása, módosítása - a Kvt. 89. § (1) bekezdése értelmében a környezetvédelemért felelős miniszter hatásköre. Ezt egyetlen határérték vonatkozásában a környezethasználat mértékének korlátozásában ellenérdekelt energiapolitikáért felelős miniszter hatáskörébe adni kifejezetten a környezetvédelmi érdekekkel ellentétes eredményt szülhet. Ezen a helyzeten érdemben az sem változtat, hogy jelenleg a két miniszter személye azonos, mert nem személyi, hanem intézményi garanciákat kell tartalmaznia a jogszabálynak. A "hozzájárulás", mint sui generis közigazgatási hatáskör nem igazán értelmezhető. Hozzájárulni akkor lehet valamihez, ha van érdemi döntéshozó (lásd: szakhatósági hozzájárulás). A Tervezet szerint ilyen hatósági eljárás nincs, tehát a „hozzájárulás” közigazgatási szempontból „lóg a levegőben”. Az előző pontban foglaltakkal összefüggésben külön aggályos, hogy a hozzájárulással szemben nincs semmilyen jogorvoslati lehetőség, ami nemzetközi jogi (pl. az un. Aarhus Egyezmény érvényesülése), de az alaptörvény szempontjából is komoly kérdéseket vet fel. A jogorvoslati jog mellőzése semmilyen szempontból nem tűnik indokoltnak. Amennyiben, a "hozzájárulás" az üzemeltető döntéséhez való hozzájárulást jelenti, az súlyosan ellentétes a Kvt. szabályaival. A környezethasználat jelen esetben határozathozzához kötött, az nem váltható ki a környezethasználó egyoldalú nyilatkozatával. Ha ez lenne a szabályozási cél, akkor ez a védelmi szint csökkenését eredményező visszalépésnek minősülne, amelynek alapjogi megalapozása erősen kétséges. A formai, közigazgatási és eljárásjogi kérdéseken túl az a szakmai szempontrendszer is hiányzik, amelyik rögzítené, hogy az esetleges eltérés engedélyezése kinek a kérésére kerülhet sor, pontosan és taxatív felsorolásban szereplő mely feltételek együttes fennállása esetén, milyen időtartamra, és milyen túllépési mértékkel lehet ezt egyáltalán megengedni. A Tervezet 1. § (1) bekezdése egy olyan, parttalan, kontrollálatlan diszkrecionális jogot ad az energiapolitikáért felelős miniszter kezébe, amely jogállami keretek között nem védhető. A Tervezetben szereplő "ellátásbiztonsági ok" sehol nincs egzakt módon meghatározva. Önmagában az is kérdés, hogy ki mondja meg az "ellátásbiztonsági ok" fennállását. Ha az energiapolitikáért felelős miniszter, akkor miért nem rendeletet vagy határozatot hoz erről és az ennek következtében alkalmazni kívánt szabályokról? Nagyon súlyos problémának tartja a Tagozat, hogy hiányzik annak az érdemi vizsgálata, hogy a magasabb hőmérsékletű bebocsátás megengedése helyett, milyen intézkedésekkel lehetne az ellátás biztonságát biztosítani (pl. hűtőtornyok létesítése). Azt szakmai oldalról feltételezni sem merjük, hogy a környezet terhelésének megnövekedését (szennyezése) egy olcsóbb megoldás. A Tervezet szakmai megalapozottságát tovább vitatva, felhívjuk a figyelmet arra, hogy a megalapozásához hiányzik a Kvt. 43. § (12) bekezdése szerinti vizsgálati elemzés. Viszont a csatolt hatásvizsgálati lap üres és semmilyen érdemi információt nem tartalmazó kitöltése – annak tanúsága szerint – „1 munkanap” munkaidényű volt. A hatásvizsgálat megállapítását semmilyen érdemi vizsgálat, illetve korábbi monitoring eredmények feldolgozása nem alapozza meg, nem támasztja alá. Összegezve: Az MMK Környezetvédelmi Tagozata határozottan kéri a T. Minisztériumot, hogy a fenti Tervezetet visszavonni szíveskedjék. Amennyiben valóban van olyan környezetvédelmi probléma, amelynek a megoldása a Tervezet szerinti kérdéskörben megoldandó, a szakmai segítségünket ehhez felajánljuk.

				Budapest, 2024. július 30.
MVM Energetika Zrt.	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.08.02.	<p>Tisztelt Címzett,</p> <p>Az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről szóló 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet módosításáról szóló EM rendelet tervezetével kapcsolatban – megköszönve a véleményezés lehetőségét – jelezzük, hogy üdvözítőnek tartjuk a Paksi Atomerőmű állandó teljesítményszinten történő üzemére való törekvést.</p> <p>Az MVM részéről elfogadható a módosítás rendeleti szinten, azzal a megjegyzéssel, hogy az egyéb részletszabályok kidolgozása és az operatív intézkedések meghozatala Paks, mint engedélyes feladata és felelőssége.</p> <p>A fentiekben összefoglalt egyetértésünk mellett megjegyezzük azonban, hogy az intézkedés indokolásaként szereplő „globális éghajlatváltozás” megjegyzés helyett megfontolásra javasoljuk más indok szerepeltetését. Ezzel kapcsolatban az MVM részéről ami fejtörést okozhat az az ESG-nek való megfelelés kérdése, ugyanis a „vízi ökoszisztémák védelme, a vízkivételre és vízkibocsátásra vonatkozó kapcsolódó információk” kapcsán megfelelő bizonyítással kell majd előállni, mert a cégcsoport ESG teljesítményére és minőségére is negatív hatással lehet.</p> <p>Tisztelettel kérjük, hogy szíveskedjenek megfontolni megjegyzésünket.</p>

Energiaklub	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.08.02.	<p>Tisztelt Minisztérium!</p> <p>Az alábbiakban küldöm véleményünket tárgyi javaslatához.</p> <p>Az Energiaklub Szakpolitikai Intézet, a Magyar Természetvédők Szövetsége és az EMLA Környezeti Management és Jog Egyesület közös álláspontja</p> <p>A július 27-én megjelent jogszabályjavaslat jelentősen módosítaná a Paksi Atomerőmű üzemeltetésének feltételeit: míg korábban egyértelmű határok jelölték ki, hogy az erőmű milyen mértékben melegítheti a Duna vizét, ezt miniszteri döntés bármikor felülírhatná. A természeti környezetbe történő önkényes beavatkozást természeti-vízügyi-technológiai törvényszerűség nem indokolja, egyetlen oka az atomerőmű könnyebb működésének biztosítása a kritikus időszakokban, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.</p> <p>A 2024. július 27-én, egyhetes határidővel társadalmi egyeztetésre bocsátott jogszabálytervezet álláspontunk szerint súlyosan sérti a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvényben meghatározott, a minél szélesebb körű nyilvánosság alapelvét. A jogszabálytervezet által megoldani célzott probléma évek óta ismert, nincs konkrét indoka annak, hogy a nyár közepén, ilyen rövid határidővel történjen jogszabálymódosítás.</p> <p>Az uniós Víz Keretirányelv értelmében a tagállamoknak széleskörű konzultációt kell folytatniuk a lakossággal és az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy azonosítsák a problémákat, a megoldásokat és azok költségeit. A Keretirányelv szerint a lakosság támogatása és részvétele a vizek védelmének előfeltétele, lakossági támogatás nélkül a szabályozó intézkedések nem lehetnek eredményesek.</p> <p>Ökológiai szempontok</p> <p>A természetes vizek hőszennyezése régóta ismert ökológiai probléma. A víz hőmérsékletének jelentős és folyamatos megváltoztatása a teljes ökológiai rendszert megváltoztatja egy adott folyószakaszon. A vízi gerinctelenek különösen érzékenyek a hőmérsékletre, a megváltozott vízhőmérséklet csökkenti a védekezőképességüket más stresszfaktorokkal szemben. A hőszennyezés közvetett hatása is súlyos: a melegebb víz oxigéntartalma alacsonyabb, fokozottabb az algaképződés, ez pedig az egész tápláléklánc működését felborítja. A leromlott élőhelyen ezek után könnyedén megtelepsznek az inváziós fajok, kiszorítják a megmaradt őshonos fajokat.</p> <p>A vizsgálatok szerint az atomerőmű üzemelésének kezdete óta a Duna maximumhőmérsékleteinek átlaga közel 3 fokkal emelkedett. Az atomerőmű üzemidő-hosszabbításának 2006-os környezeti hatástanulmánya szerint 2002-ben tapasztalták először, hogy a melegvízcsatorna hőcsövájában sok elpusztult csiga és kagyló található, az iszap is jellegzetesen büdös szagú, a műtárgy vonalában már most is szó szerint víz alatti sivatag van. A tervezett jogszabálymódosítás ezt fokozhatja, és a vízi ökoszisztéma teljes felborulásához, a biodiverzitás további csökkenéséhez vezethet.</p> <p>A Duna egy ökológiai folyosó, amely nem csak élőhelyek láncolata, de a fajok szabad mozgásának is helye: a teljes magyarországi szakasz Natura 2000 terület. Minden a Duna ökológiáját érintő beavatkozásnál fokozottan figyelemmel kell lenni arra, hogy a beavatkozás milyen hatással van a terület természetvédelmi kezelésére. A hatások vizsgálatának eszköze az ún. Natura 2000 hatásbecslés, amelynek a jelen esetre alkalmazandó megvalósulása a jogszabályelőkészítés során elkészített hatásvizsgálat. Szakmailag hiteltelennek tartjuk a tervezett jogszabálymódosítás Hatásvizsgálati Lapját, mely szerint a tervezett intézkedésnek nincs jelentősnek ítélt környezeti és természeti hatása.</p> <p>Jogi szempontok</p> <p>Az Európai Unió működéséről szóló szerződés rögzíti az elővigyázatosság elvét, mint a környezetpolitika alapját. A hazai jogban az Alkotmánybíróság mondta ki számos alkalommal egyrészt az elővigyázatosság elvének fontosságát, másfelől annak összefüggését a környezet és természet védelmének elért szintjével, és a védelmi szint csökkentésének tilalmával, például a 13/2018. (IX. 4.) AB határozatban: “a visszalépés tilalma immáron közvetlenül az Alaptörvényből fakad [...]. [M]inden olyan esetben, amikor a környezet védelmére vonatkozó szabályozás átalakításra kerül, a jogalkotónak tekintettel kell lennie az elővigyázatosság és megelőzés elveire is, hiszen „a természet és környezet védelmének elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg”.</p> <p>A 27/2017. (X.25.) AB határozat szerint “az államnak kell biztosítania azt, hogy a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként ne következzen be”. Álláspontunk szerint a jelen jogszabálymódosítás körében ilyen igazolást a jogalkotó nem tudott bemutatni, a Hatásvizsgálati Lap rövid, tömör “nem” válasza természetesen nem elégíti ki az alkotmányossági követelményeket.</p> <p>A kérdés egyébként annyira releváns, hogy a Kúria Kfv.37004/2024/6. számú ítéletében kifejtette, hogy “az Alaptörvény P) cikke a nemzet közös örökségébe tartozó természeti és kulturális erőforrások védelme tekintetében az "állam és mindenki" részéről elvárt kötelességet határoz meg. Ebből következően nemcsak a jogalkotónak, hanem mindenkinek, így a jogalkalmazónak is figyelemmel kell lennie a már elért védelmi szint megtartására”.</p> <p>A tervezett jogszabálymódosítás kétségtelenül csökkenti a már elért védelmi szintet anélkül, hogy bemutatná annak indokoltságát, illetve az egészséges környezethez való joggal szembe tudna állítani egy olyan alkotmányos jogot, amelynek védelme megköveteli ezen előbbi jog jogalkotással való megsértését. Ilyen körülmények között a tervezett jogszabálymódosítás alaptörvényellenes.</p> <p>Energetikai szempontok</p> <p>Szükséges ugyanakkor kitérni a Paks II. beruházásra is, hiszen az új erőmű hűtése a működő erőműhöz hasonlóan, a Duna vizével tervezett. A környezetvédelmi engedélyezési eljárás során az 1965-2011 közötti időszak vízügyi adatai lettek figyelembe véve, és már az elkészített anyag is említette, hogy a 2012-es év adatai alapján a becsültnél nagyobb kockázatú az extrém alacsony vízállás és vízhozam. 2018 augusztusában, valamint 2022. augusztusában a 2012-eshez képest közel 40%-kal alacsonyabb volt a vízhozam, a trendszerű vízhozam-csökkenés mellett az extrém időjárási körülmények is gyakoribbá válnak (lásd Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer vagy Copernicus Land Monitoring Service adatsorai és modelleredményei).</p> <p>Jelen tervezet bizonyítja: immár a jogalkotó és az üzemeltető is belátta, hogy nem hogy két, hanem egyetlen erőmű jogszabályoknak megfelelő működtetése sem biztosítható - ezt egyébként az EM jelen tervezethez kapcsolódó közleménye is hangsúlyozza. Az együttesen működő két erőmű esetén a rendszeres lesabályozás elkerülhetetlen lenne, ami nem csak az erőmű megtérülését rontja jelentősen, hanem az atomerőmű-beruházás melletti legfontosabb érvet, a mindig rendelkezésre álló energiaforrás mítoszát is aláássa és ezzel az alaperőműnek gondolt atomerőmű is időjárásfüggővé válik, ami súlyos ellátásbiztonsági kockázatot jelent.</p> <p>Tisztelettel: Energiaklub</p>
-------------	----------------------	------------	-------------	---

Greenpeace Magyarország	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.08.03.	<p>Lantos Csaba Miniszter Energiaügyi Minisztérium Budapest, Október huszonharmadika u. 18, 1117 Tárgy: A Greenpeace véleménye a 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet módosításáról szóló EM rendelet tervezetének társadalmi egyeztetése keretében Tisztelt Miniszter Úr!</p> <p>A 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet módosításáról szóló EM rendelet tervezetének társadalmi egyeztetése keretében az alábbiakat adjuk elő:</p> <p>1. Az indokolás és a hatásvizsgálat elégtelensége A módosításhoz tartozó hatásvizsgálat szerint a javasolt módosítás</p> <ul style="list-style-type: none"> - az ország versenyképességére nem hat (nem változik érdemben); - a foglalkoztatást nem növeli; - az adminisztratív terheket nem változtatja; - a piaci szereplőkre nem hat, ahogy a közigazgatási szereplőkre és a lakosokra sem; - nem hat a társadalmi felzárkózásra; - nem hat a környezetre sem; - az egyéb hatások rubrika szintén üresen maradt; - és nem vizsgálja az indokolásban megemlített ellátásbiztonságot sem. <p>Ha a módosítás végeredményben semmire nem hat, akkor nyilvánvaló, hogy a hatásvizsgálat vagy téves, vagy nem kellően részletes. Ha pedig a hatásvizsgálat nem kellően részletes, akkor az nem lehet elégséges egy normaszöveg megváltoztatásának az indokolásához.</p> <p>A jogszabályokat indokolni kell¹, jelen esetben legalább az ellátásbiztonságot és a környezetre való hatást kellene érdemben vizsgálni. Ez a hatásvizsgálat tanúsága szerint elmaradt, és az indokolás sem tartalmaz érdemi közlést egyik kérdésben sem.</p> <p>A módosításhoz tartozó indokolás (ami szó szerint megegyezik a Tartalmi összefoglalóval) kifejezetten semmitmondó. Nem teszi világossá, hogy a módosítás milyen viszonyban van a hivatkozás alapul szolgáló <i>„globális éghajlatváltozással”</i> (<i>„A globális éghajlatváltozás okán szükségessé vált [...]”</i>), sem azt nem mutatja be részletesen, hogy pontosan milyen ellátásbiztonsági problémákat kíván orvosolni, és hogy azokra a javasolt módosítás ([...] 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet által meghatározott, kiemelt létesítmény működésére vonatkozó vízhőmérsékleti korlátozással kapcsolatos szabályok kiegészítése ellátásbiztonsági szempontokkal) mennyiben jelentene megoldást a problémákra.</p> <p>Kiemeljük, hogy a módosítás nem átmeneti, azaz a hatályba lépéstől kezdve bármikor és bármennyig alkalmazható, azaz a 15/2001. (VI. 6.) KöM rendeletben foglalt határértékeket tartósan semmibe veheti a felhatalmazott miniszter, indokolási kötelezettség nélkül, saját belátása szerint. Ezért ebből a szempontból is különösen fontos volna, hogy érdemben vizsgálják a javasolt módosítás hatásait, és érdemben, részletesen indokolják meg, miért tartják szükségesnek a bevezetését.</p> <p>2. Az elért védelmi szint csökkentésének tilalma Ha az eddigi határértékeket tartósan semmibe veheti a felhatalmazott miniszter immár indokolási kötelezettség nélkül², saját belátása szerint, akkor az Alaptörvény P) cikkének mond ellent, ami az Alkotmánybíróság értelmezése³ szerint határt szab a jogalkotónak, az eddig elért védelmi szintet nem csökkentheti. Csak hogy a javaslatban szereplő felhatalmazással korlátlanul csökkentheti az eddig elért védelmi szintet a felhatalmazott miniszter.</p> <p>A rendelettervezet Tartalmi összefoglalója és Indokolása szerint <i>„A globális éghajlatváltozás okán szükségessé vált [...]”</i>. Azaz, az energiatermelés káros környezeti hatásait növelné a javasolt módosítás, a globális éghajlatváltozásra való hivatkozással. Ez a módosítás értelmében az atomerőmű normál üzemből adódó hőterhelés helyett a Duna hőszennyezését (a természetes vizek élővilágára káros hőmérséklet-emelkedés) eredményezné. Érdemi hatásvizsgálat és a részletes indoklás hiányában nem derül ki, hogy a javaslat miért, milyen szempontból, milyen elemzés, értékelés, összevetés fényében tartja arányos intézkedésnek a határérték átléphetőségét, a hőszennyezés megvalósulását. Az, hogy a javaslattevő miért tartja elfogadhatónak az energiatermelés környezeti hatásainak súlyosbítását, feltétlenül részletes magyarázatra szorulna, de az említett <i>„ellátásbiztonsági”</i> okot még csak nem is részletezi.</p> <p>Ez elfogadhatatlan. Az éghajlati és ökológiai válság csak együttesen kezelhető. Ha el is fogadjuk a <i>„globális éghajlatváltozás”</i>-ra való hivatkozást (aminek magyarázatával, részletezésével adós maradt a javaslat indokolása), azaz azt, hogy a javasolt módosítás valamilyen értelemben az éghajlatváltozás kezelését szolgálná, akkor is egyértelmű környezet- és természetvédelmi szempontból, hogy a kezelés nem történhet az élővilág rovására (és jogi értelemben is, hiszen a már elért védelmi szint csökkenne). Márpedig a módosítás ezt eredményezné.</p> <p>Ezért alapvetőnek, feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy végezzenek hatásvizsgálatot, azaz, hogy töltsék ki a hatásvizsgálati dokumentumban található <i>„Vannak-e az intézkedésben foglaltaknak jelentősnek ítélt környezeti vagy természeti hatásai?”</i> szakaszt, mégpedig érdemi vizsgálat eredményeinek bemutatásával. Ugyanis, ha nem lennének a határértékváltoztatásnak jelentős környezeti vagy természeti hatásai, akkor a határérték volna értelmetlen.</p> <p>Üdvözlettel, Budapest, 2024. augusztus 3. Greenpeace Magyarország Klíma- és energiakampány-felelős</p> <p>Lábjegyzet:</p>
----------------------------	----------------------	------------	-------------	---

			<p>1 a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (5) A jogszabály tervezetéhez a jogszabály előkészítője indokolást csatol, amelyben bemutatja azokat a jogszabály normatív tartalmával összefüggő társadalmi, gazdasági, szakmai okokat, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismerteti a jogi szabályozás várható hatásait, és az álláspontját az indokolás közzétételéről.</p> <p>2 „10/A. § (1) A 10. § (1) bekezdés b) pontja szerinti határérték ellátásbiztonsági okból az energiapolitikáért felelős miniszter hozzájárulásával túlléphető.</p> <p>3 2.1. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése alaptörvényi szintre emelte a természet védelmének, fenntartásának és megőrzésének követelményét. A 28/1994. (V. 20.) AB határozatában az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy „az egészséges környezethez való jog a Magyar Köztársaságnak azt a kötelezettségét is magában foglalja, hogy az állam a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.” in 16/2015. (VI. 5.) AB határozat</p>
WWF Magyarország Alapítvány	általános egyeztetés	2024.08.03	<p>2024.08.03.</p> <p>Lantos Lajos Csaba energiaügyi miniszter részére Energiaügyi Minisztérium Tárgy: vélemény az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről szóló 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet kapcsán Tisztelt Miniszter Úr A WWF Magyarország Alapítvány az atomenergia alkalmazása során a levegőbe és vízbe történő radioaktív kibocsátásokról és azok ellenőrzéséről szóló 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet 2024. július 26-án társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezete (a továbbiakban: tervezet) kapcsán az alábbi véleményt adja.</p> <p>I. Általános észrevételek</p> <p>A tervezet csupán egyetlen szakasszal egészül ki, értelmezésünk szerint az újonnan bevezetésre kerülő 10/A. § ellátásbiztonsági okokra hivatkozva lényegében az energiapolitikáért felelős miniszter hozzájárulásához köti, hogy a Paksi Atomerőmű Zrt. határértéket túllépő hőmérsékletű vizet bocsásson a Dunába. A tervezet ezen felül a továbbiakban sem időbeli, sem mennyiségi, sem hőmérsékleti korlátozást nem vezet be, tehát elméletileg bármekkora mennyiségű, bármilyen hőmérsékletű vizet korlátlan ideig lehetőség lenne a folyóba bocsátani, amennyiben a miniszter kizárólag energetikai megfontolások alapján azt indokoltnak tartja. A tervezet szerint a jogszabályban és engedélyben meghatározott hőmérsékleti határértéket meghaladó hőszennyezettségű víz kibocsátásáról a kockázati kérdésekben kompetens szervezetrendszer irányító környezetvédelemért felelős miniszter és vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter pusztán tájékoztatást kap. A hőterheléshez kapcsolódó ökológiai problémákban kompetens szervezeteket irányító természetvédelemért felelős miniszter és a vizet, mint környezeti elemet érintő szabályozásért felelős vízvédelemért felelős miniszter a tervezet szerint nem kerül bevonásra és tájékoztatást sem kap. Ez álláspontunk szerint szakmai és jogalkotási szempontból egyaránt aggályos. (Megjegyezzük, hogy akkor is fontos pontosan meghatározni az érintett szakterületeket, hogyha a jogalkotás pillanatában aktuális kormányzati struktúrában a hatáskörök ugyanahhoz a miniszterhez tartoznak, de jelen pillanatban a természetvédelmi hatáskört illetően a felelősség más miniszter kezében van, ezért ezen szakterület említése kiemelten fontos lenne.) Az atomerőmű hőterhelése kapcsán a környezetvédelmi szempontok érvényesítésére az energiapolitikáért felelős miniszter döntését követően megszűnnének a jogszabályokban foglalt garanciák, egyedül az atomerőmű üzemeltetőjére és a területi vízügyi igazgatóságokra lenne bízva a vízvédelmi intézkedések végrehajtása, azonban a tervezet arra nem tér ki, hogy ezen intézkedések mit takarnak és a gyakorlatban hogyan fog megvalósulni a Duna védelme.</p> <p>A jogszabálmódosítás indokolása szerint a globális éghajlatváltozás okán szükségessé vált az atomerőműre vonatkozó vízhőmérsékleti korlátozással kapcsolatos szabályok kiegészítése ellátásbiztonsági szempontokkal, azonban sem az indokolás, sem pedig a hatásvizsgálat nem tér ki arra, hogy ténylegesen mik ezek a szempontok.</p> <p>A tervezet a WWF Magyarország álláspontja szerint ellentmondásos, az elővigyázatosság és megelőzés elvét nem érvényesíti, a környezet- és természetvédelmi, valamint klímaalkalmazkodási szempontokat figyelmen kívül hagyja, továbbá megítélésünk szerint ellentétes az Alaptörvénnyel.</p> <p>II. Részletes észrevételek</p> <p>II. 1. Jogalkotási problémák</p> <p>A tervezet lényegében kiüresíti a 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet 10. § (1)–(2) bekezdéseiben foglalt korlátozásokat és magát a környezethasználati engedélyezés intézményét. Az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) AB határozatában az egészséges környezethez való jogból levezette a nemzetközi szinten is elismert környezetjogi elvet, a visszalépés tilalmát (<i>non-derogation principle</i>), mely az Alaptörvény megjelenését követően is meghatározza a hazai környezetvédelmi gondolkodást és környezet védelmét érintő jogalkotást. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően is visszatérően hivatkozik a visszalépés tilalmára, valamint az egészséges környezethez való jog intézményvédelmi garanciáit megerősítő és kiterjesztő P) cikkekre. A hivatkozott alkotmánybírósági határozat a következőképpen fogalmaz: „A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam – amíg jogi védelem egyáltalán szükséges – az elért védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne. A környezethez való jog érvényesítése a védelem elért szintjének fenntartásán belül azt is megkívánja, hogy az állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a sankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni.” Továbbá több későbbi AB határozat is megerősíti az intézményvédelmi követelményeket, miszerint a „környezetvédelemhez való jog (...) elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó.”</p> <p>Határozott álláspontunk szerint jelen tervezet megvalósítja az elért védelmi szinttől való visszalépést anélkül, hogy igazolná az alanyi alapjogi korlátozás szükségességét és garanciákat vezetne be arra vonatkozóan, hogy az energiapolitikáért felelős miniszter döntése a szükséghelyzettel arányos legyen. A tervezet úgy írja felül a környezet védelmének érdekében bevezetett hőterhelési korlátozásokat és az érintett létesítmény környezethasználati engedélyében szereplő speciális szabályokat, hogy a tervezet megjelenését megelőzően – a tervezethez mellékelte hatásvizsgálati lap alapján – láthatóan nem végeztek környezetvédelmi vizsgálatokat, nem foglalkoztak sem a jelenben, sem a jövőben várható környezeti hatások értékelésével, továbbá az Alaptörvény P) cikkében foglalt követelményekkel, azon belül is a vízkészletek és biológiai sokféleség, honos növény- és állatfajok védelmével és fenntartásával, valamint a jövő nemzedékekre életfeltételeire gyakorolt negatív hatások mérséklésével. A tervezet ezen felül a jogforrási hierarchia és a miniszteri hatáskörök tekintetében is problémás, mivel egyfelől az energiapolitikáért felelős miniszternek a felhatalmazó jogszabályok alapján nincs hatásköre arra, hogy a környezetvédelmi ágazat jogszabályait megkerülje, másfelől miniszteri rendeletben nem is teheti meg, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.), valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (KHV</p>

			<p>rendelet) rendelkezéseit, a kapcsolódó uniós jogszabályokat felülírja. Miniszteri rendelet nem lehet ellentétes törvénnyel és kormányrendelettel – még különleges jogrend idején is a kormány döntése szükséges ahhoz, hogy egyes törvényi rendelkezések alkalmazása felfüggesztésre kerüljön, azonban ekkor is tekintettel kell lenni a különleges jogrend bevezetésének okára és csak valóban szükséges és arányos intézkedések bevezetése felel meg az alkotmányos követelményeknek. Jelen tervezet ezzel szemben lényegében felülírja a Kvt. 66. § (1) bekezdését, a KHV rendeletben foglalt eljárásokat és az az alapján kiadott jogerős határozatokban foglaltakat megkerüli. Mindezzel az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelvvel is ellentétes. A tervezet továbbá nem felel meg a környezetvédelemmel összefüggő jogszabályok előkészítésére vonatkozó hatásvizsgálati követelményeket előíró Kvt. 43–44. §-ának sem. Mindemellett, tekintettel arra, hogy a hőterhelés közvetlen hatást gyakorolt a Tolnai Duna (HUDD20023) Natura 2000 területre, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (Natura 2000 rendelet) 10. § és 10/A §-ai alapján vizsgálni kell a kibocsátás élővilágra gyakorolt hatásait. A Natura 2000 rendelet a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelv (élőhelyvédelmi irányelv) hazai végrehajtását szolgáló jogszabály, tehát levezethető, hogy tervezet az élőhelyvédelmi irányelvvel is ellentétes.</p> <p>Mindezek alapján úgy látjuk tehát, hogy a tervezet ellentétes mind az Alaptörvénnyel, mind a nemzetközi joggal, mind pedig hazai törvényekkel és kormányrendeletekkel.</p> <p>II. 2. Energetikai kérdések</p> <p>Mind a tervezet, mind pedig a jogszabálmódosítás indokolása ellátásbiztonsági okokkal támasztja alá a Duna hőterhelésének korlátlan növelését. Az ellátásbiztonsággal kapcsolatos aggodalmak alátámasztása ugyanakkor nem szerepel sem az indokolásban, sem pedig a hatásvizsgálati lapon. Ismereteink szerint hazánk villamosenergia-ellátását nem fenyegetik olyan ellátásbiztonsági kockázatok, amelyek a társadalom egészséges környezethez való jogának korlátozását indokolnák. A tények épp ennek ellenkezőjét mutatják, hiszen hazánk villamosenergia-rendszerösszeköttetések terén jelenleg is az Európai Unió átlag fölött teljesít és Magyarország Energia- és Klímatervében még azt is vállalta, hogy 2030-ra 60%-ra növeli a rendszerösszeköttetések arányát éppen az ellátásbiztonság és rendszerirányítás költségek mérséklése érdekében. Ezen felül Nemzeti Energia- és Klímatervében lefektetett célkitűzések is arra mutatnak, hogy a hazánkban megtermelt villamos energiát a jövőben diverzifikáltabb, fenntartható forrásokból és nagyobb beépített kapacitások létesítésével kell előállítani. A klasszikus értelemben vett időjárásfüggő megújuló erőforrások tekintetében fontosnak tartjuk, hogy a napenergia mellett a szélenergia is megfelelő arányban jelenjen meg a hazai energiamixben. A szélenergia az év jelentős részben egyfajta komplementerként ki tudná egészíteni a napenergia-termelést. Továbbá a kiegyensúlyozott energiamix fontossága mellett fel szeretnénk hívni a figyelmet az energiahatékonyság fokozására, a fogyasztó oldali (mind lakossági mind pedig ipari) szabályozás eszközeire (pl. rugalmas árképzés, okos mérők elterjesztése, energiaigényes termelési folyamatok időbeli átütemezése) és a megfelelő mértékű és technológiájú energiatárolásra. A nyári időszakokban a legfrissebb klímamodellek alapján a Duna vízjárása és hőmérséklete is egyre szélsőségesebbé fog válni. Számítani kell a 2022-es aszályos évhez hasonló időszakokra hazánkban is (az aszály idején Európa-szerte számos atomerőmű teljesítményét kellett csökkenteni a szárazság miatt). Ezekre az anomáliákra nem jelent megoldást a miniszteri szinten engedélyezett hőmérséklet-túllépés, főként nem abban a periódusban, amikor Paks 1 és 2 párhuzamosan működik majd. A határérték-túllépés engedélyezésével nem lehet palástolni a hazai energiarendszer fejlesztési igényeit és azt a tényt sem, hogy az atomenergiából nyert villamosenergia mennyisége bizonyos helyzetekben szintén időjárásfüggőnek tekinthető és mint minden energiatermelő technológiának ennek is vannak negatív környezeti hatásai.</p> <p>Sajnálatos, hogy az igen rövid indokolás nem tér ki arra, hogy mit értett a jogalkotó “ellátásbiztonsági szempontok” gyűjtőfogalom alatt. A tények ismeretében úgy ítéljük meg, hogy a paksra vonatkozó szabályok fellazításának okai között sokkal inkább gazdasági-gazdaságossági kérdések, nem pedig tényleges ellátásbiztonságot veszélyeztető szempontok valószínűsíthetőek, tekintettel a kiegyenlítő-szabályozási energia piacra. Szintén csak feltételezni lehet, hogy az önellátási szempontok is beleérthetők ebbe a gyűjtőfogalomba. Fontos azonban megjegyezni, hogy Magyarország energiaszuverenitásának kulcsa a hazánkban elérhető és rendelkezésre álló megújuló energiatermelő-kapacitások arányos és tudatos fejlesztésében rejlik. A külföldről importált fűtőelemeken vagy fosszilis energiaforrásokon függő energiatermelés hosszú távon nem jelenthet igazi megoldást. Ezen technológiák negatív környezeti hatásainak mérséklése nemzetgazdasági érdek.</p> <p>II. 3. Éghajlatvédelmi és ökológiai szempontok</p> <p>A tervezet indokolása a villamosenergia-ellátásbiztonságon túl a globális éghajlatváltozásra is hivatkozik az okok között. Rendkívül aggályosnak tartjuk azonban, hogy a tervezet és kapcsolódó dokumentumok nem veszik figyelembe sem a klímaváltozás jövőbeni hatásait, sem a helyi felmelegedéssel és klímaalkalmazkodással kapcsolatban felmerülő esetleges problémákat és teljességgel figyelmen kívül hagyják az ökológiai szempontokat. Mindezen felül még az újonnan épülő paksi blokkok későbbi hőterhelésével összeadódó hatásokkal sem számolnak.</p> <p>Az éghajlatváltozás a Kárpát-medencét kiemelten érinti, a felmelegedés hatására felszíni vizeink hőmérséklet-emelkedésére, valamint vízkészleteink csökkenésére, folyóink vízjárásának szélsőséges ingadozására is számítanunk kell. Ezek mind olyan kérdések, melyeket az energetikai szempontok mellett szükséges lett volna értékelni a jogalkotás során. A hőmérsékleti határérték-túllépés megengedésekor számolni kellene azzal, hogy a hőterhelés mértéke és a folyó általános melegedése összeadódhat. Mindez különösen a nyári félévben okozhat problémát, amikor is az éghajlatváltozás hatására a korábbinál kevesebb csapadékra és jelentősebb párolgási potenciálra, továbbá a Duna nyári kisvízhozamainak jelentős csökkenésére kellene felkészülni. Az éghajlatváltozás klímaalkalmazkodási intézkedéseket követel Magyarországtól a társadalom egészséges és élhető környezetének fenntartása érdekében. A hőterhelés korlátlan növelése a párolgás mértékét is növeli, ami extrém esetben az éghajlatváltozásból fakadó hatásokkal összeadódva tovább csökkentheti a hasznosítható felszíni vízkészletek mennyiségét, vagyis rontja hazánk klímaalkalmazkodási lehetőségeit.</p> <p>A hőterhelés által okozott környezeti és ökológiai problémák ezzel együtt várhatóan fokozódni fognak a jövőben. A hőterheléssel közvetlenül érintett a Tolnai Duna (HUDD20023) Natura 2000 terület. A Natura 2000 terület fenntartási terve is a területet veszélyeztető tényezők között említi az ipari létesítményeket, a potenciális szennyezéseket (amibe a hőszennyezést is bele kell érteni), továbbá az idegenhonos inváziós fajok jelenlétét. A Natura 2000 terület fenntartása szempontjából kiemelten fontos, hogy a vízi és vízparti jelölő élőhelyek ne károsodjanak, illetve a területre gyakorolt antropogén hatások ne okozzák a vizes élőhelyek állapotának romlását. A hatásvizsgálati lap tanúsága szerint azonban semmilyen vizsgálat nem történt arra vonatkozólag, hogy ezeket a szempontokat értékelték, illetve figyelembe vették volna, miközben vizsgálatok nélkül is előreláthatóak bizonyos ökológiai problémák. Ezek közé tartozik, hogy a magasabb hőmérsékletű víz a hőcsövából kiszorítja az őshonos fajokat – beleértve a közösségi jelentőségű fajokat –, teret engedve a folyó élővilágát egyébként is leginkább fenyegető problémának, az idegenhonos inváziós fajok terjedésének. Kisvíz idején extrém esetben ún. hődugó is kialakulhat a folyón, amely a terhelés idejére akadályozza a Duna átjárhatóságát a vándorló fajok számára. Számítani kell a kibocsátás környezetében az algaközösség változására, valamint a vízminőség romlására, tekintettel arra, hogy a magasabb hőmérsékletű vízben a (bio)kémiai folyamatok sebessége is nő, és ezáltal egyes szennyezőanyagok lebomlása felgyorsul,</p>
--	--	--	--

				<p>illetőleg az oldott oxigéntartalom csökken. Mindezek indokoltá tennék a már korábban említett hatásvizsgálatok elvégzését, beleértve a Natura 2000 területre gyakorolt hatások értékelését.</p> <p>III. Összegzés</p> <p>A fentiek alapján a WWF Magyarország úgy látja, hogy a tervezet jelen formájában nem elfogadható, az sem jogi, sem környezet- és természetvédelmi szempontból nem megfelelő. Amennyiben a politikai szándék töretlen a 15/2001. (VI. 6.) KöM rendeletben jelenleg megszabott hőmérsékleti értékek változtatására vonatkozóan, úgy javasoljuk, hogy alapos megfontolást követően a hazai és uniós környezet- és természetvédelmi jogszabályoknak megfelelő hatásvizsgálatok elvégzésével biztosítsák a természeti erőforrások védelmének és társadalom egészséges környezethez való jogának érvényesülését, továbbá kérjük, hogy a magasabb rendű jogszabályokban foglaltak végrehajtásának sérelme nélkül történjen a jogszabály módosítása. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy összhangban az Alaptörvény rendelkezéseivel, a jogalkotás során kiemelt figyelmet fordítsanak a jelen és a jövő nemzedékek közötti igazságos természeti erőforrás megosztásra, illetőleg a jelen nemzedékek energia- és környezethasználati igényein túl szíveskedjenek tekintettel lenni a jövő nemzedékek életfeltételeinek védelmére is.</p> <p>Kérjük javaslataink, észrevételeink figyelembevételét és a tervezet fentiek szerinti átgondolását.</p> <p>Budapest, 2024. augusztus 3.</p> <p>Tisztelettel: WWF Magyarország Alapítvány</p>
GLOBAL 2000 - Friends of the Earth Austria	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.08.03.	<p>Vienna, August 2, 2024</p> <p>Subject: https://kormany.hu/dokumentumtar/15-2001-vi-6-kom-rendelet-mod-szolo-em-rendelet-terv-tars-egyeztetese</p> <p>We understand that the Energy Ministry is currently running a public consultation on a draft regulation to amend the water temperature limit of 30 degrees Celsius under the Paks NPP to be able to grant exceptions when the energy supply security is considered endangered.</p> <p>For us as environmental protection organisations, the following issues need to be answered:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The conditions of the Danube River are an international concern. On top, the water temperature limit were issues of the transboundary EIA for both Paks I and Paks II. Therefore the intent to raise the temperature limits needs to be consulted in a transboundary context as well. Were the neighbouring countries, Danube countries and affected states and their publics notified? In which form was or will the Commission for the Protection of the Danube River (ICPDR) be involved in this planned amendment? 2. Based on which information and data will the increased temperature in the Danube as a consequence of NPP water discharged be allowed? Which assesment of ecological consequences on life in the Danube was made to allow those the exceptions in general terms? Please provide the assessment which was used to agree on the original temperature limit of 30 degrees Celsius, which looked into the species living in the Danube. 3. How will the state of energy supply be assessed as being threatened to trigger this new regulation? Will alternative supply options involving the preferred use of solar or wind generated electricity be taken into account before granting the NPP the permit to operate in spite of the 30 degree Celsius limit? How will the individually granted decisions be made transparent to the public? For how long will decisions based on this regulation be valid and will they be regularly reviewed and revoked if necessary for ecological reasons? 4. Temperature: Which forecasts were made to limit the temperature increases, up to which temperatures should this be possible? Which mechanisms are in place to monitor the ecological consequences e.g. on the species living in the Danube downstream of Paks? 5. The Water Framework Directive (WFD) 2000/60/EC is an EU directive to establish a framework for the protection of all water bodies. Were analyses made to make the planned amendment comply with the Water Framework Directive? <p>Many thanks for taking these important issues into consideration and answering our questions. please confirm receipt of this email.</p> <p>Best regards, GLOBAL 2000 - Friends of the Earth Austria</p>
Energiaklub Szakpolitikai Intézet, a Magyar Természetvédők Szövetsége, EMLA Környezeti Management és Jog Egyesület	általános egyeztetés	2024.08.03	2024.08.03.	<p>Tisztelt Minisztérium!</p> <p>Az Energiaklub Szakpolitikai Intézet, a Magyar Természetvédők Szövetsége és az EMLA Környezeti Management és Jog Egyesület közös véleménye a a 15/2001. (VI. 6.) KöM rendelet módosításáról szóló EM rendelet tervezetéhez.</p> <p>A július 27-én megjelent jogszabályjavaslat jelentősen módosítaná a Paksi Atomerőmű üzemeltetésének feltételeit: míg korábban egyértelmű határok jelölték ki, hogy az erőmű milyen mértékben melegítheti a Duna vizét, ezt miniszteri döntés bármikor felülírhatná.</p> <p>A természeti környezetbe történő önkényes beavatkozást természeti-vízügyi-technológiai törvényszerűség nem indokolja, egyetlen oka az atomerőmű könnyebb működésének biztosítása a kritikus időszakokban, aminek beláthatatlan következményei lehetnek.</p> <p>A 2024. július 27-én, egyhetes határidővel társadalmi egyeztetésre bocsátott jogszabálytervezet álláspontunk szerint súlyosan sérti a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvényben meghatározott, a minél szélesebb körű nyilvánosság alapelvét. A jogszabálytervezet által megoldani célzott probléma évek óta ismert, nincs konkrét indoka annak, hogy a nyár közepén, ilyen rövid határidővel történjen jogszabálymódosítás.</p>

			<p>Az uniós Víz Keretirányelv értelmében a tagállamoknak széleskörű konzultációt kell folytatniuk a lakossággal és az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy azonosítsák a problémákat, a megoldásokat és azok költségeit. A Keretirányelv szerint a lakosság támogatása és részvétele a vizek védelmének előfeltétele, lakossági támogatás nélkül a szabályozó intézkedések nem lehetnek eredményesek.</p> <p>Ökológiai szempontok</p> <p>A természetes vizek hőszennyezése régóta ismert ökológiai probléma. A víz hőmérsékletének jelentős és folyamatos megváltoztatása a teljes ökológiai rendszert megváltoztatja egy adott folyószakaszon. A vízi gerinctelenek különösen érzékenyek a hőmérsékletre, a megváltozott vízhőmérséklet csökkenti a védekezőképességüket más stresszfaktorokkal szemben. A hőszennyezés közvetett hatása is súlyos: a melegebb víz oxigéntartalma alacsonyabb, fokozottabb az algaképződés, ez pedig az egész tápláléklánc működését felborítja.</p> <p>A leromlott élőhelyen ezek után könnyedén megtelepszenek az inváziós fajok, kiszorítják a megmaradt őshonos fajokat.</p> <p>A vizsgálatok szerint az atomerőmű üzemelésének kezdete óta a Duna maximumhőmérsékleteinek átlaga közel 3 fokkal emelkedett. Az atomerőmű üzemidő-hosszabbításának 2006-os környezeti hatástanulmánya szerint 2002-ben tapasztalták először, hogy a melegvízcsatorna hőcsövájában sok elpusztult csiga és kagyló található, az iszap is jellegzetesen büdös szagú, a műtárgy vonalában már most is szó szerint víz alatti sivatag van. A tervezett jogszabálymódosítás ezt fokozhatja, és a vízi ökoszisztéma teljes felborulásához, a biodiverzitás további csökkenéséhez vezethet.</p> <p>A Duna egy ökológiai folyosó, amely nem csak élőhelyek láncolata, de a fajok szabad mozgásának is helye: a teljes magyarországi szakasz Natura 2000 terület. Minden a Duna ökológiáját érintő beavatkozásnál fokozottan figyelemmel kell lenni arra, hogy a beavatkozás milyen hatással van a terület természetvédelmi kezelésére. A hatások vizsgálatának eszköze az ún. Natura 2000 hatásbecslés, amelynek a jelen esetre alkalmazandó megvalósulása a jogszabályelőkészítés során elkészített hatásvizsgálat. Szakmailag hiteltelennek tartjuk a tervezett jogszabálymódosítás Hatásvizsgáló Lapját, mely szerint a tervezett intézkedésnek nincs jelentősnek ítélt környezeti és természeti hatása.</p> <p>Jogi szempontok</p> <p>Az Európai Unió működéséről szóló szerződés rögzíti az elővigyázatosság elvét, mint a környezetpolitika alapját. A hazai jogban az Alkotmánybíróság mondta ki számos alkalommal egyrészt az elővigyázatosság elvének fontosságát, másfelől annak összefüggését a környezet és természet védelmének elért szintjével, és a védelmi szint csökkentésének tilalmával, például a 13/2018. (IX. 4.) AB határozatban: “a visszalépés tilalma immáron közvetlenül az Alaptörvényből fakad [...]. [M]inden olyan esetben, amikor a környezet védelmére vonatkozó szabályozás átalakításra kerül, a jogalkotónak tekintettel kell lennie az elővigyázatosság és megelőzés elveire is, hiszen „a természet és környezet védelmének elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg”.</p> <p>A 27/2017. (X.25.) AB határozat szerint “az államnak kell biztosítania azt, hogy a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként ne következzen be”. Álláspontunk szerint a jelen jogszabálymódosítás körében ilyen igazolást a jogalkotó nem tudott bemutatni, a Hatásvizsgáló Lap rövid, tömör “nem” válasza természetesen nem elégti ki az alkotmányossági követelményeket.</p> <p>A kérdés egyébként annyira releváns, hogy a Kúria Kfv.37004/2024/6. számú ítéletében kifejtette, hogy “az Alaptörvény P) cikke a nemzet közös örökségébe tartozó természeti és kulturális erőforrások védelme tekintetében az "állam és mindenki" részéről elvárt köteletséget határoz meg. Ebből következően nemcsak a jogalkotónak, hanem mindenkinek, így a jogalkalmazónak is figyelemmel kell lennie a már elért védelmi szint megtartására”.</p> <p>A tervezett jogszabálymódosítás kétségtelenül csökkenti a már elért védelmi szintet anélkül, hogy bemutatná annak indokoltságát, illetve az egészséges környezethez való joggal szembe tudna állítani egy olyan alkotmányos jogot, amelynek védelme megköveteli ezen előbbi jog jogalkotással való megsértését. Ilyen körülmények között a tervezett jogszabálymódosítás alaptörvényellenes.</p> <p>Energetikai szempontok</p> <p>Szükséges ugyanakkor kitérni a Paks II. beruházásra is, hiszen az új erőmű hűtése a működő erőműhöz hasonlóan, a Duna vizével tervezett. A környezetvédelmi engedélyezési eljárás során az 1965-2011 közötti időszak vízügyi adatai lettek figyelembe véve, és már az elkészített anyag is említette, hogy a 2012-es év adatai alapján a becslétnél nagyobb kockázatú az extrém alacsony vízállás és vízhozam. 2018 augusztusában, valamint 2022. augusztusában a 2012-eshez képest közel 40%-kal alacsonyabb volt a vízhozam, a trendszerű vízhozam-csökkenés mellett az extrém időjárási körülmények is gyakoribbá válnak (lásd Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer vagy Copernicus Land Monitoring Service adatsorai és modelleredményei).</p> <p>Jelen tervezet bizonyítja: immár a jogalkotó és az üzemeltető is belátta, hogy nem hogy két, hanem egyetlen erőmű jogszabályoknak megfelelő működtetése sem biztosítható - ezt egyébként az EM jelen tervezethez kapcsolódó közleménye is hangsúlyozza. Az együttesen működő két erőmű esetén a rendszeres lesabályozás elkerülhetetlen lenne, ami nem csak az erőmű megtérülését rontja jelentősen, hanem az atomerőmű-beruházás melletti legfontosabb érvet, a mindig rendelkezésre álló energiaforrás mítoszát is aláássa és ezzel az alaperőműnek gondolt atomerőmű is időjárásfüggővé válik, ami súlyos ellátásbiztonsági kockázatot jelent.</p> <p>Magyar Természetvédők Szövetsége - Friends of the Earth Hungary</p>
--	--	--	---